

Bruxelles, 5. studenoga 2021.
(OR. en)

13537/21

AGRI 523
ENV 817
FORETS 68
PROCIV 134
JUR 616
DEVGEN 195
RELEX 933
UD 271
PROBA 47
FAO 39

NAPOMENA

Od:	Glavno tajništvo Vijeća
Za:	Vijeće
Predmet:	Zaključci Vijeća o novoj strategiji EU-a za šume do 2030. – <i>odobrenje</i>

1. Komisija je 16. srpnja 2021. objavila komunikaciju naslovljenu „Nova strategija EU-a za šume do 2030.”, popraćenu planom djelovanja Komisije za provedbu obveze sadnje 3 milijarde dodatnih stabala u EU-u do 2030. i radnim dokumentom službi Komisije o savjetovanju s dionicima i bazi dokaza u vezi s novom strategijom EU-a za šume do 2030. (dalje u tekstu „strategija”).
2. Na temelju doprinosa država članica predsjedništvo je pripremilo nekoliko revidiranih verzija nacrtu zaključaka Vijeća o strategiji, koji su preispitani i o kojima se raspravljalo na neformalnim sastancima Radne skupine za šumarstvo.

3. Kako bi se pružile dodatne smjernice za rad na Nacrtu zaključaka Vijeća o strategiji, Vijeće za poljoprivredu i ribarstvo održalo je 12. listopada 2021. raspravu o politikama na temelju pripremnog dokumenta koji je sastavilo predsjedništvo (dokument 12122/21). Nadalje, Vijeće za okoliš održalo je 6. listopada 2021. razmjenu mišljenja o strategiji. Ključne poruke ministara i ministrica okoliša, zajedno s intervencijama ministara i ministrica poljoprivrede na navedenom sastanku Vijeća za poljoprivredu i ribarstvo, poslužile su kao smjernice za tekući rad na nacrtu zaključaka Vijeća.
4. Odbor stalnih predstavnika 5. studenoga 2021. riješio je preostala otvorena pitanja. Delegacije su izrazile široku potporu tekstu zaključaka Vijeća o strategiji. Portugal je, uz potporu Francuske i Španjolske, podnio izjavu u vezi s točkom 12. zaključaka Vijeća. Luksemburg je podnio izjavu u vezi s točkom 7. Komisija je podnijela izjavu u vezi s točkom 13.
5. S obzirom na navedeno Vijeće se poziva da na sastanku 15. studenoga 2021. (poljoprivreda i ribarstvo) odobri nacrt zaključaka Vijeća u Prilogu ovoj napomeni.

**Nacrt zaključaka Vijeća
o novoj strategiji EU-a za šume do 2030.**

Vijeće Europske unije

1. PODSJEĆAJUĆI na zaključke Vijeća od 10. studenoga 2020. o izgledima politika EU-a povezanih sa šumama i strategije EU-a za šume nakon 2020.¹, zaključke Vijeća od 15. travnja 2019. o napretku u provedbi strategije EU-a za šume i o novom strateškom okviru za šume², zaključke Vijeća od 16. prosinca 2019. o pojačanom djelovanju EU-a za zaštitu i obnovu svjetskih šuma³, zaključke Vijeća od 10. lipnja 2021. o novoj strategiji EU-a za prilagodbu klimatskim promjenama⁴, zaključke Vijeća od 17. prosinca 2020. o osiguravanju da oporavak bude kružan i zelen, zaključke Vijeća od 29. studenoga 2019. o ažuriranoj strategiji EU-a za biogospodarstvo⁵ i zaključke Vijeća od 23. listopada 2020. o bioraznolikosti – potreba za hitnim djelovanjem⁶.
2. PREPOZNAJUĆI vodeću ulogu ministarskog procesa FOREST EUROPE u razvoju dijaloga, načela, kriterija, pokazatelja i definicija povezanih s multifunkcionalnom ulogom šuma i njihovim održivim upravljanjem te PODSJEĆAJUĆI na rezolucije i izjave u okviru procesa FOREST EUROPE koje su u ime Europske unije potpisale sve države članice EU-a i Europska komisija, kao i na zajedničku viziju europskih šuma 2030. utvrđenu u ministarskoj Izjavi iz Bratislave „Budućnost kakvu želimo: šume koje trebamo”⁷.

¹ Dok. 12695/1/20 REV 1.

² Dok. 8609/19.

³ Dok. 15151/19.

⁴ Dok. 9694/21.

⁵ Dok. 14594/19.

⁶ Dok. 12210/20.

⁷ Osma ministarska konferencija FOREST EUROPE, 14. i 15. travnja 2021.

3. ISTIČUĆI da su države članice, u skladu sa svojim politikama za šume, razvile i provele nacionalne strategije, programe i alate za šume te druge instrumente povezane s održivim gospodarenjem šumama.
4. PREPOZNAJUĆI da je održivo gospodarenje šumama, kako je u skladu s načelima šuma⁸ definirano u okviru procesa FOREST EUROPE, dinamičan koncept koji se razvija te osigurava okvir za uravnoteženje pružanja i poboljšanja ekoloških, gospodarskih i društvenih usluga šuma i/ili šumskih ekosustava kako bi se doprinijelo trima dimenzijama održivog razvoja i time promicale višestruke funkcije šuma.
5. NAGLAŠAVAJUĆI važnost održivog gospodarenja šumama kao prirodnog rješenja kojim se ispunjavaju višestruki ciljevi za održavanje i odgovarajuće poboljšavanje šumskih resursa i njihova doprinosa globalnom ciklusu ugljika, zdravlju, vitalnosti i otpornosti šumskih ekosustava, očuvanju, obnovi i održivoj upotrebi biološke raznolikosti, zaštitnim funkcijama šuma – posebno u pogledu utjecaja klimatskih promjena – te proizvodnim i drugim društveno-gospodarskim funkcijama šuma.

Holistički pristup i okvir za šume

6. POZDRAVLJA objavu komunikacije Komisije naslovljenu „Nova strategija EU-a za šume do 2030.” i njezinu povećanu ambiciju za doprinos šuma, s pomoću njihove multifunkcionalne uloge, europskom zelenom planu i globalnim ciljevima povezanim sa šumama, uključujući ciljeve Programa 2030. NAGLAŠAVA činjenicu da šume i šumarski sektor mogu imati važnu ulogu u prijelazu EU-a na održivo, zeleno, klimatski neutralno i konkurentno kružno biogospodarstvo.

7. PODSJEĆA na to da je potreban sveobuhvatan okvir za taj sektor, uzimajući u obzir sve tri dimenzije održivosti na uravnotežen i holistički način; ISTIČE potrebu za usklađenošću različitih politika, ciljeva i instrumenata EU-a povezanih sa šumama koji izravno ili neizravno utječu na šume te povezanost s ulogom EU-a u raznim međunarodnim procesima. NAGLAŠAVA da bi u komunikaciji bila potrebna uravnotežena vizija o različitim dimenzijama održivosti. U pogledu provedbe strategije ISTIČE potrebu za jačanjem društveno-gospodarskih ciljeva i definiranjem novouvedenih koncepata i pojmova u strategiji EU-a za šume te utvrđivanjem jasnih koraka za buduću suradnju Komisije i država članica.
8. NAGLAŠAVA važnu ulogu šuma EU-a u borbi protiv gubitka bioraznolikosti i klimatskih promjena, među ostalim pojačanim mjerama za ublažavanje klimatskih promjena i prilagodbu njima. POZDRAVLJA aktualan rad na definiranju, kartiranju i praćenju preostalih prašuma i starih šuma u EU-u, u cilju osiguravanja njihova očuvanja. ŽALI zbog toga što u strategiji nisu dovoljno razrađeni aspekti dezertifikacije i hidrološke funkcije šuma.
9. POZDRAVLJA naglasak na promicanju održivo proizvedenih proizvoda na bazi drva, posebno onih dugog životnog vijeka, te istodobno PODSJEĆA na to da se resursno učinkovitom i održivom proizvodnjom i upotrebom proizvoda koji se temelje na šumama, uključujući one dugog i kratkog životnog vijeka, doprinosi klimatskim ciljevima, kružnom biogospodarstvu, održivom i zelenijem gospodarskom oporavku nakon pandemije te ruralnom razvoju. U tom pogledu NAGLAŠAVA potrebu za daljnjim promicanjem održive proizvodnje, potrošnje i ulaganja te promicanjem kratkih i lokalnih opskrbnih lanaca i politika javne nabave usmjerenih na održivost duž cijelog vrijednosnog lanca, posebno u pogledu poboljšanja učinkovitosti resursa i kružnog gospodarstva.

10. POZDRAVLJA priznavanje šuma kao izvora sredstava za život i važnih usluga ekosustava. ISTIČE potrebu da se, u okviru zajedničkog programa rada za provedbu, u bliskoj suradnji između Komisije i država članica nastave razvijati konkretni društveno-gospodarski ciljevi strategije. NAGLAŠAVA ključnu ulogu vlasnika i upravitelja šuma u ostvarivanju ciljeva strategije, među ostalim u podupiranju razvoja ruralnih područja kako bi se riješio problem ruralne depopulacije i revitalizacije.
11. ISTIČE da je potrebno iskoristiti dostupne financijske mehanizme i poticaje, među ostalim za plaćanja za usluge šumskih ekosustava. POZIVA Komisiju da zajedno s državama članicama istraži mogućnosti za nova inovativna rješenja temeljena na tržištu, kao što su plaćanja za usluge ekosustava, za ublažavanje klimatskih promjena i prilagodbu tim promjenama te za bioraznolikost, uključujući rješenja kao što su prirodno šumarstvo i sekvestracija ugljika, uz istodobno ograničavanje administrativnog opterećenja za vlasnike i upravitelje šuma, kao i za javne uprave.
12. ISTIČE da se univerzalni pristup šumama u EU-u može pokazati kontraproduktivnim. NAGLAŠAVA potrebu da se prepoznaju, poštuju i održavaju raznolikost i posebnosti šuma i šumskih ekosustava, šumske pokrivenosti, upravljanja i silvikulturnih metoda, vlasništva te kulturnog i povijesnog razvoja među državama članicama i regijama, uključujući područja s prirodnim ograničenjima i najudaljenije regije.
13. ISTIČE važnost nadležnosti država članica i u tom pogledu PONOVO ISTIČE točku 6. (g) Zaključaka Vijeća od 10. studenoga 2020. o izgledima politika EU-a povezanih sa šumama i strategije EU-a za šume nakon 2020.⁹

⁹ Dok. 12695/1/20 REV 1, točka 6. (g).

14. IZRAŽAVA ŽALJENJE zbog toga što nova strategija EU-a za šume nije razvijena u suradnji s državama članicama i dionicima te ISTIČE voljnost i spremnost na suradnju s Komisijom i PREPOZNAJE da postoji zajednički interes za suradnju na provedbi nove strategije EU-a za šume do 2030. na integrativan način. U tom pogledu ISTIČE važnost suradnje, koordinacije i zajedničkih aktivnosti država članica, Europske komisije i drugih važnih partnera u paneuropskoj regiji u pogledu pitanja povezanih s politikom u području šumarstva.
15. PRIMA NA ZNANJE inicijativu za zakonodavni prijedlog okvira za promatranje, izvješćivanje i prikupljanje podataka o šumama, uključujući strateške planove država članica za šume. Nadalje, TRAŽI pojašnjenja u pogledu dodane vrijednosti takvih planova i PODSJEĆA na potrebu za priznavanjem troškovne isplativosti i izbjegavanjem dvostrukog i dodatnog administrativnog opterećenja već postojećih sveobuhvatnih nacionalnih programa ili strategija za šume, izrađenih u skladu s međunarodno dogovorenim obvezama, kao što su Strateški plan Ujedinjenih naroda za šume i Bečka rezolucija FOREST EUROPE¹⁰ te na nadležnosti država članica koje su s njima povezane.
16. NAGLAŠAVA važnost pouzdane i transparentne baze podataka i informacija o šumama kao temelja za oblikovanje politika. PODSJEĆA na to da bi se pri prikupljanju, obradi, izvješćivanju i tumačenju podataka na najbolji i najučinkovitiji način trebali iskoristiti postojeći nacionalni inventar šuma i povezana međunarodna suradnja u okviru, među ostalim, mreže ENFIN. POZIVA Komisiju da zajedno s državama članicama i stručnjacima analizira postojeće neujednačenosti i moguće nedostatke u prikupljanju podataka o šumama.

¹⁰ https://www.foresteurope.org/docs/MC/MC_vienna_resolutionV1.pdf

17. UVJERENO JE da bi u potpunosti trebalo iskoristiti postojeće definicije i pokazatelje razvijene u okviru međunarodnih i regionalnih procesa, kao što je FOREST EUROPE, koji bi se u cijelosti trebao upotrebljavati za praćenje stanja šuma u EU-u i izvješćivanje o njima. POZIVA Komisiju da u bliskoj suradnji s državama članicama i uz potporu istraživačkih mreža u okviru europskog znanstvenog partnerstva za šume izvrši procjenu i zajedno s njima odluči jesu li na razini EU-a potrebni novi pokazatelji, pragovi ili rasponi za održivo gospodarenje šumama te koja bi bila njihova dodana vrijednost. Nadalje, uzimajući u obzir razlike u šumama među zemljama, o tim pragovima ili rasponima potrebno je odlučiti i utvrditi ih na nacionalnoj ili podnacionalnoj razini.
18. POZDRAVLJA to što je u strategiji pozornost posvećena potrebi za jačanjem otpornosti šuma. PREPOZNAJE negativne učinke prirodnih katastrofa na šume i rizike koje one predstavljaju te druge uznemirujuće čimbenike koji će uslijed klimatskih promjena vjerojatno biti pogoršani. POZIVA Komisiju da blisko surađuje s državama članicama s ciljem jačanja rada na upravljanju rizicima povezanim s prirodnim katastrofama i uznemirujućim čimbenicima povezanim sa šumama, a posebno šumskim požarima, te s ciljem prilagodbe klimatskim promjenama kako bi se razvio strukturiran i integriran pristup, uzimajući u obzir učinkovitu suradnju i platforme za razmjenu iskustava s upravama i dionicima država članica te tekući rad procesa FOREST EUROPE na mehanizmu o poznavanju rizika povezanih sa šumama.
19. ISTIČE da su istraživanje i inovacije važni pokretači u ostvarivanju ciljeva strategije. POZIVA na snažniju suradnju kada je riječ o planiranju i aktivnostima istraživanja i inovacija kako bi se, među ostalim, potaknula upotreba održivo proizvedenog drva i drugih šumskih proizvoda u kružnom biogospodarstvu, kao i doprinos šuma ciljevima ublažavanja klimatskih promjena i prilagodbe na njih te ciljeva u pogledu bioraznolikosti, POZDRAVLJA uspostavu partnerstva za istraživanje i inovacije u području šumarstva, istodobno osiguravajući da se aktivnosti partnerstva provode u skladu sa zajedničkim radom postojećih međunarodnih organizacija.

20. SLAŽE SE s potrebom za uključivim pristupom i dobrom koordinacijom među tijelima EU-a relevantnima za šume. PREPORUČUJE da postojeći Stalni odbor za šumarstvo, kako je osnovan Odlukom Vijeća od 29. svibnja 1989. o osnivanju Stalnog odbora za šumarstvo (89/367/EEZ), i dalje bude glavni forum predstavnika država članica i Komisije za raspravljavanje i savjetovanje o temama povezanim sa šumama na razini EU-a te za jačanje njegove uloge u provedbi strategije EU-a za šume.
21. POTIČE potpuno uključivanje relevantnih dionika, uključujući vlasnike i upravitelje šuma, u savjetovanja za pripremu provedbe i u samu provedbu strategije. Poziva na konstruktivan dijalog i suradnju između Komisije, država članica te relevantnih dionika i civilnog društva.
22. Poziva Komisiju da zajedno sa Stalnim odborom za šumarstvo razvije godišnji plan rada s konkretnim područjima rada, uključujući otpornost šuma i učinke klimatskih promjena, kružno biogospodarstvo i bioraznolikost šuma te usluge ekosustava, uz istodobno osiguravanje doprinosa od ostalih Komisijinih skupina povezanih sa šumom.
23. ODLUČNO POZIVA na to da dodana vrijednost već postojećih dobrovoljnih programa certificiranja za održivo gospodarenje šumama bude preduvjet za svako razmatranje uvođenja novih programa certificiranja. NAGLAŠAVA kako je važno razjasniti potrebu za novim programima certificiranja EU-a koji su „bliži prirodi” i njihovu dokazivu dodanu vrijednost. ISTIČE da to može prouzročiti dodatno administrativno opterećenje i troškove, moguće zbunjivanje potrošača i preklapanja s postojećim programima certificiranja povezanim sa šumama.

24. PONOVRNO ISTIČE potrebu za pojačanim djelovanjem EU-a za zaštitu i obnovu svjetskih šuma te za boljom provedbom i izvršavanjem relevantnih postojećih propisa EU-a te SA ZANIMANJEM IŠČEKUJE rezultate provjere prikladnosti Uredbe EU-a o drvu i Uredbe o FLEGT-u te predviđeni zakonodavni prijedlog Komisije, kao i nezakonodavne mjere za smanjenje rizika od krčenja i propadanja šuma povezanih s proizvodima koji se stavljaju na tržište EU-a.
25. ISTIČE da uspješnom provedbom sveobuhvatne strategije EU-a za šume kojom se promiče multifunkcionalnost šuma i stoga doprinosi globalnim ciljevima u pogledu šuma i višestrukim ciljevima održivog razvoja, EU i njegove države članice mogu i dalje imati vodeću ulogu u promicanju održivog gospodarenja šumama i zaustavljanju krčenja šuma na globalnoj razini na raznim međunarodnim forumima poput Foruma Ujedinjenih naroda o šumama, Odbora FAO-a za šumarstvo, kao i u regionalnim organizacijama i procesima, kao što su FOREST EUROPE, UNECE i Komisija FAO-a za europsko šumarstvo. IZRAŽAVA ŽALJENJE zbog toga što je u novoj strategiji EU-a za šume ta međunarodna dimenzija izostavljena.
26. NAPOMINJE da u strategiji nije jasan njezin učinak na šume izvan EU-a, niti kako izbjeći to da zbog većeg uvoza drva ili proizvoda od drva predložene mjere zaštite za šume u EU-u dovedu do većeg otiska i mogućih negativnih učinaka na šume izvan EU-a, posebno na prašume. Stoga TRAŽI od Komisije da u procjeni učinka predloženih mjera razmotri tu dimenziju i da, prema potrebi, predloži dodatne mjere ublažavanja.
27. POTIČE potpuno i učinkovito sudjelovanje autohtonih naroda i lokalnih zajednica u provedbi i ostvarivanju ciljeva strategije. Kada je riječ o ulozi autohtonih naroda, ISTIČE važnost Deklaracije Ujedinjenih naroda o pravima autohtonih naroda.

28. POZIVA Komisiju da svake godine izvješćuje Vijeće o provedbi nove strategije EU-a za šume do 2030. i o preporukama uključenima u ove zaključke te da u 2025. predstavi rezultate preispitivanja postignutog napretka i uključi Vijeće ako je potrebno daljnje djelovanje.
29. ISTIČE da je pošumljavanje uspješna mjera koja je u tijeku u nekoliko država članica, a koja se usto podupire i zajedničkom poljoprivrednom politikom EU-a. POZDRAVLJA plan za sadnju tri milijarde dodatnih stabala diljem Europe do 2030. ISTIČE da je obvezivanje na takvu dodatnu sadnju stabala dobrovoljno i da u državama članicama postoje znatni izazovi u pogledu dostupnosti zemljišta te da se primjenjuju pravni postupci država članica za odobravanje mjera pošumljavanja pa u tom pogledu POZDRAVLJA komponentu praćenja plana.
30. ISTIČE ključnu ulogu šuma za ljudsko zdravlje i dobrobit te potrebu za promicanjem pristupa „Jedno zdravlje” kojim se prepoznaje suštinska povezanost zdravlja ljudi, životinja i zdrave prirode te POZIVA na to da se u okviru pristupa „Jedno zdravlje” detaljnije razmotri uloga šuma i održivog gospodarenja šumama te da se poveća doprinos šuma, prirodnih područja i javnih parkova dobrobiti ljudi s obzirom na to da je pandemija bolesti COVID-19 pokazala i potrebu za većim ozelenjivanjem urbaniziranih područja.
-